

αφροσύνης για να μας πη : Πάρτε την. Κι ο πυρετός αυτός δεν πέφτει. Έμεις εδώ όσο πάμε κ' έγκληματούμε περισσότερο κι ως πολίτες κι ως πατριώτες κ' οι Κρητικοί κι αυτοί με τα τελετατα τους καμώματα, δίνουν εκεί κάτω αδιάκοπα κλωτσιές στην Ένωση και την σπρώχνουν μακρύτερα.

Η άρρώστεια βαστάει ακόμα. Άρρώστεια από μας, κι άρρώστεια από κείνους. Έμεις έχουμε τον Κοινοβουλευτισμό, εκείνοι τον ποθούν. Νά, κ' η διάγνωση της άρρώστειας, που ξαπλώθηκε και στην Κρήτη. Με την άρρώστεια αυτή Ένωση δεν θα δούν οι Κρητικοί. Μα και οι λίγοι εδώ, οι φρόνιμοι, οι αηδισμένοι από το σάπιο πολιτεύμα μας, τέτοια Ένωση δεν την θέλουν. Δε θέλουν με την Κρήτη να προσθέσουν ένα ακόμα κακό σπειρί στον κατασπειρισμένο οργανισμό του Ρωμαίικου. Θέλουν την Κρήτη γερή κ' ευρωσστη, τη θέλουν σαν μπόλι, να πούμε, για να μπολιάσουν μ' αυτήν διτι σάπια βρίσκεται τριγύρω μας.

Άμα γίνη τέτοια η Κρήτη, με το καλό να μας έρθη. Και για να γίνη τέτοια, πρέπει ο Πρίγκηπας άμα γυρίση από την Εύρώπη να διατάξη να μη μπαίνουν Αθηναίικες εφημερίδες στο ήρωικό νησί. Άμα θα φύγη αυτό το μόλυσμα από τη Κρήτη, θα δητε πως άμέσως θα πάψουν οι Κρητικοί να δείχνουν στην Εύρώπη την Ταρταρινική γραβιά τους και θάρχησουν να να της δείχνουν την λεβεντιά τους και την φρονιμάδα τους.—Τότε—θα το δητε κι αυτό—δε θα χρειαστούν ούτε ειρηνικά, ούτε πολεμικά συλλαλητήρια, για την Ένωση.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

(συνέχεια)

ΕΠΑΧΤΟΣ

Κωμόπολις καλή, επίνειον και πρωτεύουσα των Κραββαίων. Δυο δρόμοι (δχι άμαξητοί) σχίζουσε την έπαρχία, ένας δια Πλατάνου και άλλος δια Λομποτινής. Δυο ποτάμια που σαν άδελφια από τα ίδια βουνά ξεκινούν και στην ίδια θάλασσα χύνονται, ο Μόρνος και ο Φιδάρης, ζώνουν την έπαρχία.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑΣ»

Ο ΣΧΙΟΥΤΕΝ ΔΟΖΙ*

(*Ιαπωνικό παραμύθι· μετάφραση από το 'Αγγλικό)

Χίλια χρόνια άπισω, ως και η Ίαπωνία ήτουν γιομάτη γίγαντες και μάϊσες και δράκοντες και στοιχειά, όπως και κάθε άλλος τόπος σ' εκείνον τον ίδιον κειρό πάνω κάτω. Και σήμερα διηγούνται στην Ίαπωνία ιστορίες από μάϊσες και δράκους του παλαιού καιρού, άπαράλλαχτα όπως και στα παιδιά μας οι παραμάνες. Τα Ίαπωνικά παραμύθια όμοια με τ' Άγγλικά, τα Γαλλικά και επίλοιπα, έχουν τις περισσότερες φορές ιστορική βάση, είνε όμως πολύ βεβαίωτο που ο ήρωας της ιστορίας τούτης είναι ιστορικό πρόσωπο παρά όσο ο δικός μας βασιληάς Άρθούρος, άγαλά και τα καμώματά του όπως και τα καμώματα του βασιληά μας έμεγαλωθήκαν κ' έτελειοποιήθηκαν από τη φαντασία των μεταγενέστερων.

* Άγγλικά είνε τυπωμένο στο Strand Magazine, Vol xii, N. 128, του Άγούστου 1901, με τον τίτλο «The japanese jack the giant killer by L a o n a r d Larkin with illustrations from an ancient japanese illuminated roll.»

Είνε ημέρα του άγιου Δημητρίου· μεγάλο έμπορικό πανηγύρι μαζεύει εκεί πολύ κόσμο της Ρούμελης. Βλέπει κανείς λίγη φουστανέλλα, μερικές χαριτωμένες μορφές, καμπόσους άντρες του βουνού, λίγη κίνηση και ζωή μέσα στην πόλι κούτη, που από τα άρχαία χρόνια έχρησίμευε ως στέραςμα φυλών και ως κέντρο πολεμικών επιχειρήσεων.

Οι άρχαίοι Δωριείς από εκεί έβγηκαν να πάρουν εύφορα χώματα. Οι Σλαβόι φαίνονται να πέρασαν από και, οι Βενετοί έσκήνωσαν κάτω από τα φρούρια του Έπαχτου, ο Δών Ζουάν με τον στόλο της Δύσεως και ο Κούρμας με τους άρκατωλούς του εκεί έπολέμησαν το μισοφέγγαρο.

Και όταν τέλος στρέψης το βλέμμα προς το άπαρτο κίστρο και σου έλθη στο νού σου το δημοτικό τραγούδι που λέει ότι μόνο, «ό Ρουπακιάς το πάτησε με τον γέρο-Χουσαδά,» φτύνεις τρεις φορές τη γη με άγανακτηση που κχτι όνόματα ληστών και πλιατσικολόγων έμπήκαν στη μνήμη του λαού, διώχνοντας τιμια κατορθώματα, μορφές ευγενικές παλληκαριών, θυσιασμένων στην πατρίδα, σαν τον καπετάν Κούρμα που πολύ πριν το 21 έκυριε με τους Βενετούς την Έπαχτο και το Καστέλλι (την Ναύπακτον και το Άντίριον).

ΣΤΗ ΡΟΥΜΕΛΗ

Έκει ψηλά, λαγει η παραδάσι, περνούσε ο Σκόντρικ πασάς στα 23. Από την Φθιώτιδα άρχισε να μπαίνει σε βουνά. Η Εύρυστασία, τα Κραββαία γεμάτα βράχες και κορυφές, λόγγους άγριους και χειμάρρους γύρω, στα μάτια του γύρω, και μπροστά στη φαντασία του η όρμητική άνδρεία του Μάρκου Μπότσαρη. Επ'ήγαινε βιαστικά στο Μεσολόγγι συνθηκολογώντας με τους όρεινούς να διαβή και να με τους πειράξη. Και όταν κατέβηκε στην Τριχωνία και έπάτησε το πόδι του πιά επάνω σε κάμπο, τότε ο άγέρωχος Άλθανός, λέγει η παραδάσι, έσκυψε και έφιλησε το χώμα του κάμπου.

Έκει ο θεός, λέγουν οι γέροντες, όταν έπλαττε τον κοσμο, μέσα σε μεγάλο κόσκινο έκοσκίνιζε τη γη. Και το χώμα το άφηνε να πέφτη στού Μοριζ την εύφορη άκτή, και τα λιθάρια που έμεναν στο τέλος, άνακτρέποντας το κόσκινο, τα έστιθαζε στην άπέναντι γη. Και έτσι έγιναν τα τόσα βουνά της Ρούμελης.

Είνε χρόνια πολλά τώρα. Ένα πρωί έσκαρφάλωσα επάνω στην Οίτη—ποιός θα περιγράψη τα κάλλη της που την δείχνουν σαν άμαδρύαδα περίφανη, σαν βασιλισσα της έσοχής!

Και από εκεί με ένα ξένο ως τότε ρίγος είδα κάτω

και πέρα μια θάλασσα από γραμμές και λευκότητες. Ήσαν κορυφογραμμές και χιόνια βουνών. Και άνάμεσα τους η Γκιόνα ψηλή ψηλή και μυτερή και πέρα ο άρχοντικός Παρναστός.

Έβλεπα ότι εξόμνησε η δημοδής μας ποιήσι τ' Άγραφα, των κλεφτών τα λημέρια, το Βελούχι τ' πανέμορφο, τα Βαρδούσια τα ψηλά, την Όξειά την ζουγραφισμένη, όπως την λέει το τραγούδι που τ'άγραφα κοντά στα χιόνια τους.

ΗΜΕΡΟΣ ΤΟΙΟΣ

Τα ζώα στάθηκαν μόνα τους.—Έδώ είναι σταθμός, της Γριζι το βέμα, κατέβα, μου λέγει ο άγωγάτης.

Έδώ τελειώνει ένας γρασικός δρόμος που στην άριστερή όχθη του Μόρνου διαβαίνει τρεις ώρες.

Άπ' εδώ κ' επάνω αρχίζουν τα βουνά, μου πρόσθεσε ο ίδιος.

Ο χανιάτης, είχε ένα τραγού χάνι αυτό το μέρος, που έσωσε γιατί φοβήθηκε με το κατηγορηθή ή πατριδα του γιατί την είπαν όρεινή, ήλθε κοντά και μου είπε.

—Και όμως είναι ήμερος τόπος! Μια φορά ήταν κακός ο κόσμος. Τώρα αν έβρεχε τον θεριστή και τον Άλωνάρη, αν έλειπε η ζωοκλαπή και η ζημία που κάνουν τα πράματα στα χωράφια, τα ήταν κοντά εύτυχία. Θα ήδης και μόνος σου!

Εγύρισα τα μάτια άριστερά και είδα κατασπαρμένο το βουνό από τους χωρικούς του πρώτου χωριού που έπλησιάζαμε, της Γρανίτσας.

Είχε δικαιο. Όλες οι άκρες κι όλες βράχες έχουν κλλιερηγήη, έστω και αν η πέτρα δεν δίνει καρπό. Τα πλάγια που δεν μπορεί κανείς ο ίδιος να στερεώσει, δχι να οδηγήση βώδια, έχουνε σπαρθή. Το χώμα που κυλάει από τις βροχές το προσουλανε με άπειρα προχώματα που είνε κλιμακωτά φτιασμένα και που τα λένε δέματα, όμοια με τις πεζούλες των Αίγαιοπελαγιτών.

—Κρατάμε τον τόπο έμεις με το στανιό, δεν μας κρατάει αυτός, μου έλεγε ο παππ Γεώργης, άγαθός παπας σ' ένα μακρυνό χωριό της Ρούμελης.

ΧΑΝΙ ΚΑΙ ΜΥΛΟΣ

Στη βρύση βερίσκουν εύκαιρία οι γυναίκες να πούν τα δικά τους. Το καλοκαιρι πάλι στα ξεφλουδίσματα του καλαμποκιού λένε χίλια δυό. Άλλά και στο μύλο όταν αλέθουν το σάρι ή το καλαμποκι τους και μά-

Άφοκασθήτε λοιπόν την ιστορία του φοβερού Σχιούτεν Δόζι, του άνθρωποφάγου δράκου της Ίαπωνίας, και το πως ο γενναίος πολεμιστής Ράϊκος με την βοήθεια των πέντε σπαθάρων του τον εξολόθρευσε.

Είνε τώρα χίλια χρόνια, στον καιρό της βασιλείας του άγαθού Αυτοκράτορα Μουρακάμη, έζούσε σ' ένα προφυλαγμένο καστρί, μέσα στα βουνά και στους λόγγους, ένας φοβερός δράκος, που με τη δαιμονική του σωματοφυλακή, εκατάστρεφε τον τόπο, σκοτόνοντας, γδύνοντας, σκλαβόνοντας και τρώγοντας τον κόσμο. Ο δράκος τούτος δεν ήτουν από την άρχή του δράκοντας, καθώς οι δράκοι σταλλα μέρη του κόσμου, αλλά είχε γεννηθή άνθρωπος και η φοβερόη του άτέβεια, και τα δεινά του κακουγγήματα, και η έπιμονή του στο έγκλημα του άλλαξαν τελειωτικώς το φυσικό του, και τον έμεταμόρφωσαν σε γίγαντα μ' άνθρωποφάγαν όρεξη, και τον εκατάστηταν μάστιγα του ήσυχου εκείνου τόπου. Όμοιος με πολλά άλλα υπερφυσικά πλάσματα ο δράκος αυτός είχε την μόρση ν' αλλάξη πρόσχημα, αλλά, όποια μορφή κ' αν έπαιρνε στας ώρες που ήτουν έξυπνος, άμα που τον έπαιρνε ο ύπνος έφανερνόντουσαν σ' όλη την άσχημία του, κερατοφόρος, κόκκινος, άγριος γίγαντας. Την ημέρα το συχνότερο ήτουν σαν ένα μεγάλο χοντρό παιδί, με καλοπέσουλην όψη, ψηλός όρτα ή όρτω πόδια, κ' επειδή έπερνούσε όλες τις άνεργες μέρες του με όργια μεθυσίου τούχε δοθή τόνωμα Σχιούτεν Δόζι, ήγουν μεγάλο μεθυσιαρικό παιδί. Όμως πάντα, καθώς έχω είψη,

όταν τον έπιανε ο ύπνος η κλοπέσουλη παιδιάρικη μορφή του έμεταβαλλότου σε μορφή μεγάλου, μαλλιερού, φλογερού, κόκκινου δράκοντα, και άντις από μεγάλο παιδί έκοίτοτου ένας μεγαλήτερος, κερατοφόρος, τεράστιος γίγαντας.

Ο τρομερός δράκοντας έθρεφότου μόνο μ' άνθρωπίσιο κρέας, και για να γιομίζει το κελλάρι, αυτός και η φοβερόη του σπείρα, έρήμαζαν τον τόπο σφάζοντας και ληστεύοντας και σκχόνοντας για σκλάβους, άντρες, γυναίκες και παιδιά. Και τις καλήτερες γυναίκες και τα καλήτερα παιδιά τάτρωγε ο ίδιος ο γίγαντας. Και είχε τα ζεύκια του από τις άμορφήτερες γυναίκες, μεγάλες κυράδες, (πιασμένες στα εύγενικά καστέλλια που αυτός και οι δαίμονές του εκύριεβαν και κατάστρεφαν) ως που έρχότου κάθε μινής ή σειρά για να σρχτη και να φαωθή.

Όμως η είδηση από τις άπανθρωπές αυτές έφτασε στη άκοή του καλού γέρου αυτοκράτορα Μουρακάμη που έλουπήθηκε υπερβολικά κ' έθύμωσε κ' έδγαλε κήρυξη ρωτώντας αν δεν υπάρχει στο βασίλειο κανένας γενναίος που ν' άθελε να παλέψη με το Σχιούτεν Δόζι, και να έλευτερώση τον τόπο από την κατάθλιψη.

Στον καιρόν αυτόν ο καλήτερος πολεμιστής της Ίαπωνίας ήτουν ένας Ιοριμίτσου, άρχηγός της φάρας Μιραμότο και για τις μεγάλες άντερείς του είχε παράνομα Ράϊκος, που μετόυτο μένει γνωρισμένος στας μεταγενέστερες έποχές. Έτούτος για χρόνια είχε ταξιδέψη στην Ίαπωνία σαν πλά-

λιστα όταν γίνεται νυχτέρι επειδή έχει πολλή δουλειά ο μύλος.

Έτσι λέει κάποιος διότιχο:

Άλλες σάρι το βραδύ κ' εγώ που σε κοιτούσα
ο μύλος για ή καρπούλα μου δέν ήξερα αν κτυπάη

Άλλά δεν υπάρχει άλλο μέρος που να θέλη κανείς
ταξιδεύοντας να κακονυχτήση μια φορά από μύλον ο
όποιος να είναι και χάνι μαζί.

Εκεί μαζεύονται γυναίκες από τα κοντινά χωριά
και ταξιδιώτες, βοσκoi και ξηνητεμένοι που έρχονται
στα χωριά τους τις γιορτές, έργατες και εργάτριες που
έβγαζαν το ψωμί τους κάτω στην κάμφο, παπάδες που
πάνε να λειτουργήσουν τα χωριά, κυνηγοί, ψευτογια-
τροί, ζητιάνοι, γυρολόγοι και έμποροι και μέσα σ' αὐ-
τούς και κανένα οργανοπαίκτη.

Ακούει την άπλη γλώσσα τους, μύρια άγνωστα και
ιδιαιτερα λόγια, και βλέπει ζωντανά τα αίσθηματά
τους, τι θέλουν, τι μπορούν και τι φοβούνται, που τεί-
νουν και τι λατρεύουν. Και μέσα σ' αὐτά αντιλαμβάνε-
σαι μια ζύμωση που γίνεται στο έθνος, και καταλα-
βαίνεις την πορεία που τους έδωκαν οι γονεὶς τους, την
πορεία που έδωκαν ή βιά δώκουν στα παιδιά του, και
την πορεία που ήθελ τραβήξη ή πατρίδα μας. Πάντα
διακρίνεις ότι έχρησ του θεωρεί την νόμο και το κρά-
τος ο λαός.

Και όταν κερκισουν τον οργανοπαίκτη, θερμαίνε-
ται λιγάκι, παίρνει τή φωνική και λιτή λύρα κι άρ-
χιζάει ένα γνωστό και μονότονο τραγούδι:

Τρίτη τετραδή θλιβεή, πέστη φαρμακωμένη.

Παρρησέ πως τά λεία αυτά για την κακή πορεία που
ήθελ τραβήξη ή πατρίδα μας γιατί δέν έφρόντισαν οι κυ-
βερνήτες της να παιδαγωγήσουν όπως πρέπει το λαό.

Όλοι σώπασαν όταν άκουσθήκη τή δόξα του Κα-
ρυσιακού μεσ' στο τραγούδι είναι περίεργο που τόσο
καλά εξετιμήκη ο λαός του άγώνος την άξία του Κα-
ρυσιακού και του Μπότοσκη και τους έβγαλε τραγού-
δια που φανερώνουν μεγάλη θλίψη για τον θάνατό τους.

Το ζύμνημα ενός παιδιού μικρού μζς διακόπτεται.

Η μάνα του άδικως τό ναυορίζεται λέγοντας:

Νάνι νάνι και σπαργάνι
και χλωρό τυρί στη στάνη.
Έλα ύπνε ύπνωσέ το,
Παναγιά άποκοίμισέ το.

Όταν έφεραν ζύλα και ή φωτιά μζς έθερμάνεν
όλους, έπαψε και τό παιδί και εκεί κατά τή μεσάνυχτα
και ή ήκουβέντα μας. Μόνο ο μύλος άλιθε ως τό πρωί.

(άκλουθε?)

ΚΩΣΤΑΣ Σ. Γ*

ΞΕΝΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

(Henri de Régnier)

Μ' ένα μικρό καλάμι μοναχά
Ν' ανατριχιάσουν έκανα τή χόρτα.
Και τό λιθάδι κ' ή γλυκειά τιτιά,
Κι' αυτό που τραγουδάει τό ποταμίκι.
Έκανα μ' ένα μόνο καλάμικι
Νά τραγουδήσ' ή λαγκαδιά.

Έκείνοι που περάσαν στού βραδιού
Τά βάρη τάκουσαν, στους λογισμούς τους,
Μακριά, κοντά, σδυμένα, καθαρά.
Κείνοι που τάκουσαν στους λογισμούς τους
Διαβαίνοντας, βαθείά μέσ' στην ψυχή
Άκόμη θά τάκουν, και θά τάκουνε
Άτέλειωτα να τραγουδή.

Ένα καλάμι μούφτασε μικρό
Που τόκοφα στη βούθη πέρι:
Όπου με πρόσωπο ήρθε σκυφτό
Κι' άντιφε, γίστηκε μια μέρα
Ό ο Έρωτας θρηνώνας, για να κλάψουν
Όσοι περνούσαν, να τρεμουλιάση
Τό χόρτο, τό νερό ν' ανατριχιάση.
Μόνο με μια του καλάμιού πνοή
Τό διάσε έκανα να τραγουδή.

ΑΝΑΣΤΕΝΑΓΜΟΣ

(Sully Prudhomme)

Ποτέ να μη τή δώ, ποτέ να την άκούσω,
Ποτέ και τ' όνομά της δυνατά να πώ,
Μα πάντοτε πιστός, πιστός να την προσμένω,
Και πάντα να την αγαπώ.

Ν' άνοιγω την άγκάλη μου, και να προσμένω
Του κάκου, και σαν πρώτα να την ξανακλειώ
Μα πάλι άκόμη την άγκάλη μου ν' άνοιγω,
Και πάντα να την αγαπώ.

Όίμμένα, δέν μπορώ παρά να την άνοιγω,
Και μεσ' στα δάκρια να λιώνω και να σβώ,
Και πάντ' αυτά τή δάκρια να τή σκορπίζω
Και πάντα να την αγαπώ.

Ποτέ να μη τή δώ, ποτέ να την άκούσω,
Ποτέ και τ' όνομά της δυνατά να πώ,
Πάντα με πιο πολύ καιρό να την προσμένω,
Και πάντα να την αγαπώ.

ΛΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΝΕΟ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΔΙΓΕΝΗ

Karl Krumdacher: Eine neue Hand-
schrift des Digenis Akritas von—mit zwei tafeln. [Se-
parat-Abdruck aus den Sitzungsberichten der philos-
philol und der histor.Klasse der Kgl Bayer. Akademie
der Wissenschaften 1904 Heft 11] Munchen 1904, Ver-
lag der K. B. Akademie der Wissenschaften.

Από τον άνεκτίμητο και τόπον άφθονο θησαυρό
των δημοτικών μας τραγουδιών σε πολλές εκατοντάδες
λογαρχιζώ πώς μετριώνται τ' Α κ ρ ι τ ι κ ά, εκείνα
δηλαδή που κλωθογυρίζουν όλόγυρα στί πρόσωπο και
τά κτωσώμακτα του Ηρακλή της μεσαιωνικής Ρω-
μιοσύνης, του χαρτοπολεμιστή Διγενή Άκρίτα. Πολλ'
από αυτά είναι σκορπισμένα στις διάφορες συλλογές
των δημοτικών μας τραγουδιών, κι' άλλα πάλι είν'
κόμμα άκρίζωκτα κι' άτύπωτα. Πιο κοσμογονώριστα
στις νότιες χώρες της Μαύρης Θάλασσας, και περισ-
σότερο γύρω στην Τραπεζούντα, συγκεντρώσθη στην Κύ-
προ και στην Κρήτη, μισολησμονημένα, μπερδεμένα
κι' άγνωστα στο Μεσσία και στη Ρούμελη. Έξω όμως
από τή δημοτικά τραγούδια, καθώς και τους παρο-
μοίως άφθονους Άκριτικούς θρύλους και τις παραδό-
σεις, γνωρίζαμε ως τή τώρα και τέσσαρα χειρόγραφα,
στά όποια φυλάχτηκαν παραλλοίς μζς τρανής Ηυζαν-
τινής έποποιίας με πρωταγωνιστή τον έθνικό μας ήρωα
Διγενή Άκρίτα, έποποιίας εθελμένης από τ' άρχέγονα
τραγούδια που έφτιασε κι' έψαλλε ο λαός στού Διγενή
τή δόξα. Και μ' όσον ότι σχολαστικοί και βουτηγμένοι
σε μια άπέφικτη θεολογία ήσαν οι διασκευαστές που
στρώσαν μ' άφύσικα τρόπο τ' άρχέγονα Άκριτικά δη-
μοτικά τραγούδια σ' έποποιία, μ' όλο τούτο αὐτό τό
έπος έχει μέσα του μια ξεχωρή λαμπράδα, ένα πανώριο
φανέριωμα που αν τό γυρέψη κανείς σ' άλλα Ηυζαντινά
κείμενα, χαμένος κι' άσπιστος ο κύπος του, γιατί ποτέ
και πουθενά δέν ήθελ τώση τόσο τρανή και με τόση
σοφροσύνη. Με τό διάβασμα της έποποιίας του Διγενή
ξεχωρίζουμε μια διαφορετική ζωή των Βυζαντινών
γονεών μας, ζωή γιομάτη όλο λεβεντιά και παληκα-
ρσύνη, άγώνες και κρουξίματα στεφανωμένα πάντοτε
με νίκες και με τρόπαια. Τέσσαρα χειρόγραφα ως τώρα
γνωρίζαμε, καθώς παραπάνω είπαμε, με παραλλοίς της
Άκριτικής έποποιίας. Πρώτο χειρόγραφο, από τό όποιο
δω και τριάντα χρόνια άπώνου κάτω πρωτογωνορίστηκε
ή έποποιία του Διγενή, είναι ένα Τραπεζουντιακό, ά-
κέφαλο, γραμμένο τον ΧVI αιώνα, κ' έχει στίχους
άκερατους 3182, μα μ' εκείνους που λείπουν στην αρχή
λογαρχιζούμε πώς ήθελ πάνου από 4000. Τό Τραπε-
ζουντιακό χειρόγραφο δημοσιέφτηκε από τον μακαρίτη
φιλόμου Emile Legrand και τον κ. Κ. Σάθα α (1) κ' έπειτα πάλι από τον κ. Σάθα α Ι ω-
α ν ν ι δ η στην Κωνσταντινούπολη στα 1887. Δεύ-
τερο χειρόγραφο γνωρίστηκε από τό I o s e p h M ü l-

νητας άρματωδός και στα ταξίδια του τον άκολουθούσε ο
πιστός του σκουροφόρος Τσούκος. Έτιμωρούσε πάντα την
άδικία, έπολεμούσε τους δαίμονες, κ' έδοθηόσε τους άδι-
κημένους, και σ' ένα ξεκίνημά του είχε καταβάλη τό μεγα-
δάκιμονα Σπίδες, που γι' άφτόν ίσως σ' έμίλησώ μίαν
άλλη φορά.
Στό κράξιμο λοιπόν του άφτοκράτορα, άμα πούγς δια-
λαληθή, ο Ράϊκος έπετάχτη και θερμά έπαρακάλεσε να
του δοθή άδεια ν' αναλάβη τό τεφέρι, κι' ο ήλικιωμένος
μονάρχης μ' εύχαρίστηση έδέχτη την προσφορά, βεβαιό-
νοντας τον πολεμάρχη που έβανε βίαση στο λόγο του και
στην άφροσύνη του, και τον έρώτησε τι βοήθεια τούκανε
χρεία. Μα ο Ράϊκος δέν ήθέλητε βοήθεια άλλη παρά τους
πιστούς του σπαθάρους κ' έδήλωσε πώς ήταν παρτέτοιμος
να παραβή με τό δαίμονα και με όλη τή σπείρα, με
μόνον άφτους τους συντρόφους. Και έτσι του έδόθη
άφροκρατορική παραγγολιά, γραμμένη με χρυσά γραμματα
ν' αναχωρήση και να εξαλείψη τό Σχιούτεν Δόζι κι' όσους
τόν έδοθηόσαν.
Πρώτα πρώτα σαν θεόφορος πολεμιστής ο Ράϊκος έπρο-
σκύνησε στους ναούς κάνοντας τές προσευχές του, πριν
άρχήση τό σφερί, κ' έλαθε τον καθαρισμό από τή χέρια
των Ιερών. Έπειτα έκάλεσε τους σπαθάρους του σε συμ-
βούλιο, κ' ένώ έτοιμαζόνταν τή όπλα, κ' έτροχιζόνταν οι
διπλόχερες σπάθες, άποράσισαν τό σχέδιο. Ήκριναν πώς
έπρεπε να μετασηματισθούν σαν ταξιδιώτες παπάδες —

Γιαμαβούσι — που πλανιώνται πάντα στα βουνά και στους
λόγγους. Σ' άφτόν τον τρόπο ήτουν εύκολο να πηγαίνουν
όλοσθες δίχως να κινούν ύποψία για την πραγματική αίτια
του ταξιδιού τους. Και άφού όλα ήταν έτοιμα ξεκίνησαν
και καθένας τους έφερε πισώπλατα τό ζύλινο κουτί που
συνεβίζουν οι ταξιδιώτες οι Ιερωμένοι, αλλά σ' άφτό τό
κουτί δέν είχαν μόνον άλλαξιάς από φορέματα και τρυμου-
λίδια από έλεημοσύνες, μα και όλάκερο τον όπλισμό τους.
Έκάναν κοπιαστικά τό δρόμο στα πόδια, περνώοντας δρυ-
μά και ποτάμια και βουνά, κ' έδάδιζαν μιλία πολλά προς
τό Σουμιγιόσι, γιατί άπόπερα από τον τόπον άφτόν εύρι-
σκόταν τό καστρί του γίγαντα. Και καθώς έπλησίαζαν
άκουαν φήμες για τό Σχιούτεν Δόζι και τρομερές ίστο-
ρίες για τή έγκλήματά του που έπληθιαναν κάθε μέρα
σ' αριθμό και σε μεγαλότητα. Πολλοί τους άνάγκασαν να
γύρουν πίσω, ή να πάρουν άλλο δρόμο, δι: άλλιώς χωρίς
άμφιβολία ήθελε τους πιάσουν και ήθελε τους φάγουν οι
δαίμονες. Άλλά αὐτοί δέν άκουαν, και οι συμβουλές ήταν
του κάκου: οι πολεμιστές είχαν άπόφαση να παλέψουν με
τό δράκοντα, όσο ίδυονόνταν και να δώσουν τέλος στην
καταστροφή που έρημώση τον τόπο, ειδά να πεθάνουν
στη γενναίαν επιχείρηση. Έτσι λοιπόν έπερπάτησαν, ως
που έφτασαν σ' ένα μέρος έρημο και γυμνό, όπου ζωντανή
ψυχή δέν άπόμνε, γιατί τώρα πλιά είχαν σιμώση στην έπι-
κράτεια του δράκου κ' ήταν όλα γύρω τους καταστραμμένα.
Τή νύχταν άφτην έκοιμηθήκαν στα ρέπια ένοϋ άργοντικού

καμμένου και βυαμένου με αίμα. Οι άνθρωποι που τήχεν
κατοικήση όσο δέν είχαν σφαχτή ήταν στες φυλακές του
δράκοντα.
Την έρχόμενην ήμέρα επροχώρησαν σ' ένα τόπο πετρώδη
κι' άγρια, όπου μόνον πούκα έφύτρωναν, κ' είδαν μπρο-
στά τους ένα γέροντα πολύ ήλικιωμένο, άσπρογέννη, που
έστεκόταν όρθός άπάνου σ' ένα βράχο. Ό γέρος τους έχαι-
ρέτησε μ' εύγένεια και τους έρώτησε για πού έταξείδωναν.
«Είμαστε ταξιδιώτες παπάδες τιμημένης πατέρα, καθώς
βλέπετε», άποκρίθη ο Ράϊκος «στο ταξίδι μας έπλανηθήκαμε
στην έρημο τούτον τόπο: είμαστε κινημένοι προς κανένα
καστέλι, που να θρίσκειται σε τούτα τή μέρη, για ν' ανα-
παυτούμε και να φάμε.»
Άλλά ο άσπρογέννης γέροντας δέν ήτουν άνθρωπος παρά
αγαθό ήνέμα, φύλακας της έπαρχίας που ο καταστρεπτι-
κός δαίμονας είχε κατακαλάση. Άποκρίθη λοιπόν: «Ό
Ράϊκο, έρω καλά πώς είσαι γενναίος πρωτοστράτορας και
έχεις ήρώες, και τούτοι είνε οι άξιοι σου σπαθάρου: και καλά
γνωρίζω πού κειτέλι ζητείς, τό καστέλι του σκληρού γί-
γαντα που σκοτώνει και τρώγει τους ανθρώπους του τόπου.
Καλώς ήρises Ράϊκο, νάχεις την εύχή μου. Έλα τώρα
με τους καλούς σου συντρόφους και φάγς και πιέ και ανα-
πάψου στο καταφύγιό μου πριν κινήσεις για να σκοτώ-
σεις τό Σχιούτεν Δόζι». Και του έφανερώθη πούς ήτουν.
Όταν ο Ράϊκος και οι σύντροφοί του έμαθαν πού ο γέ-
ρος ήτουν τό ήνέμα του Σου μιγιόσι έσκυψαν κ' έπροσκύ

και πολλά χρόνια ο Mordtmann φανέρωσε στον κ. Σ. Γουαννίδη-Κοίταζε το E. Legrand Bibliothique greque vulgaire vol. V. σ. XI. 6) catalogue des manuscrits-grecs de la bibliotheque de l'Escurial. Paris 1848, σ. 450. 7) Zur Escorial-Handschrift ψ-IV-22 στο κ. Krumbacher: Byzantinsche Zeitschrift, τόμ. VI (1897) σ. 158-163. 8) Δημοσιεύθηκε από τον κ. Krumbacher Das mittelgriechische Fishuon. München 1903 9) Θα πρό' αντιγραφο για να δω τί σ'έχει με την παραλλογή του Ηουλολόγου της Έθνικης βιβλιοθήκης της Αθήνας (κώδικας μ' αριθμό 701) που δω και τεσσαρα χρόνια έντέγραψα μελέτησα κ' έχω έτοιμο για τύπωμα. 10) Γωάννου και Αλ. Σακελλίω-νος: Κατάλογος των χειρογράφων της Έθνικης Βιβλιοθή-κης της Ελλάδος έν Αθήναις 1892 σ. 182.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΔΙΓΕΝΗ ΑΚΡΙΤΑ

Ψυχομαχάει ο Διγενής και ή γής άντραμαχάει.
Τό μάχανο τρείς φίλοι του, τρείς μπιτισμένοι φίλοι
Κι' ένας του φέρνει κρού νερό, ο άλλος άφράτο μύσκο,
Ο τρίτος τόν άντιψύχο να μόν ψυχομαχάει.
Στήν τάβλα που καθόντανε, και που ψωμί ν' έπρωγαν,
Αθιβολή δέν είχανε κι' άθιβολήν εύρθηκαν.
Τρείς άντραμαχάμεν' είμαστανε και οι τρείς καλ' άντραμα-
χάμενι
Μά σαν τόν άντρα πουδρα χτίς στού Δράκου τό λιθάδι,
—Χαρής τον που τόν έσπαιρε κι' όπου τόν κοιλοπόννα—
Σά βράχος είναι οι πλατές του, σαν κάστρου ή κεφαλή
του
Και τὰ πλατιά τὰ στήθια του τοίχος χροτταριασμένος.
Σαν κάπως τ' άκοισε ο νεκρός και βαριαναστεναχάει.
«Φέρτε μου δω κρασί να πιώ, φέρτε μ' ψωμί να φάω
Και ού γραμματικόπουλε κατέβασ' τό σπαθί μου
Και τό βαρετό κοντάρι μου, ν' άναστηθί ή καρδιά μου.
Κάνει τὰ χέρια βασταριά, άντριεθί κι' ασκηώθι.
Ντύνεται τσάκουσ δώδεκα και δεκαπέντε δίπλες
Και χαλκίνο πουκάμισο και σιδερένιο πσίσι,
Κ' έπήγε και τόν εύρηκε στον κάμπο που κυνήγα
«Ποιός είσαι ού που κυνήγας στού Δράκου τό λιθάδι;»
«Αφέντη σου και κύρης σου κι' αφέντης τ' αφεντός σου»
«Βαρει μου ού να σου βαρω, κρούε με να σε κρούω.»
Σαν άστραπή, τό μάτι του και σαν βροντή ή φωνή του.
Μιά πρώτη του κατέβασε, μια δεύτερη του δίνει.
Τό στόμα αίμα γόμισε, τόν ξάπλωσε του μάκρου
Κι' όλο; ο κόσμος έτρεξε να δγί τό λαθωμένο.
«Χαρής τον τόν καϊτάμενο τό μισαπειθαχμμένο,
Χαρής και τέτοιονε γιατρό που νεκροθεραπένει.»

Ο ΝΟΥΜΑΣ
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ :
Για την Ελλάδα αρ. 10.—Για το Έξω-
τερικό φρ. χρ. 10

10 Λεπτά το κάθε φύλλο λεπτά 10

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ : Στα κίόσκια της Πλατείας Συντάγματος, Ομονοίας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου (Οφθαλμιατρείου) Σταθμού ύπογείου Σιδηροδρόμου (Ομόνοια) στο καπνοπωλείο Σαρρή (Πλατεία Στουρνάρα, Βεζάρχεια) και στο βιβλιοπωλείο «Εστίας» Γ. Κολάρου.

Η συνδρομή του πληρώνεται μπροστά
κ' είναι για ένα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΕΝΑΣ ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ

πούχε παίξει ρόλο Χασεκί ο' ένα από τὰ Δω-
δεκάνησα. Έλεγε κάποιον βράδυ στην παρέα
του, στρίβοντας άρειμάνια τό μουστάκι του :
—«Έδωσα ξύλο, μωρέ παιδιά, που πάνεσε
νό χέρι μου. Κ' οι πατασούρες, όλο και γρά-
φανε έναντίο μου. Μά τί μ' ένοιαζε ; Γράφανε
αυτές, έδερνα εγώ. Κι όσο περισσότερο γρά-
φανε, τόσο περισσότερο έδερνα». Αμέσως και
στο συμπέρασμα. Μπορούν να γράφουν αν δέν
βαριούνται όμορφα άρθρα και να βγάζουν
μελωδικές κραυγές και τό «Ν. Αστυ» και ή
«Ακρόπολη» για τούς βασιδουζοκισμούς της
Ρωμαιοίικης Αστυνουίας και για τούς κοτοφα-
γάδες τών στρατ. άποσπασμάτων. Τάρθρα
τους είναι όμορφα, καλογραμένα, δυνατά,
διαβάζονται με εύχαρίστηση μαδχουν μονάχα
φιλολογική αξία. φέρνουν όμως κανένα
αποτέλεσμα ; Κάθε άλλο. Όσο περισσότερα
γράφουν, τόσο περισσότερο ξύλο πέφτει και

τόσο περισσότερα κοτόπουλα και γιδοπρόβια
ξεκοκαλίζονται.
Και τό κακό τραβάει σε μάκρος. Και για
να σταματήση, ένα μονάχα πρέπει δλόψυχα
να εύχούμαστε : Να τις φάη καμιά μέρα ο
κ. Θεοτόκης από κανένα άστυνόμον, να δεθί
πιστάγκωνα ο κ. Σιμόπουλος από κανένα ύπε-
νωμοτάρχη, να διαπομπευτή ο κ. Λεβίδης από
κανένα άστυφύλακα.
Τότε θα πιστέψουν οι τρανοί μας και τότε
θαλοφασίσουν να μεριμνήσουν και για μας
τούς ραγιάδες τους. Τώρα, έκато ξυλιές σε
ξένη ράχη δέν πονοθνε, κι ο χορτάτος, λέει
ή παροιμία, δέν πιστεύει του πεινασμένου.
«Ας βρεθί λοιπόν κανένας άστυνόμος να
ξυλοφορτώση τόν κ. Θεοτόκη κι όλα διορθώ-
νουνται. Αυτός θάναι ο σωτήρας μας και ο'
αυτὸν θάξίξη κι άνδριάντα άκόμη να στή-
σουμε, και μάλιστα από κάτω από τό 'Υπουρ-
γείο τών Έσωτερικών, για να τόν βλέπη ο
Κόντες και να ξη τή ράχη του.

ΚΑΜΑΡΩΣΤΕ

την Θεοτοκική διαίκτηση Κάτω στη Μεθώνη
ο Ειρηνοδικής μπήκε στο ταχυδρομικό γραφείο
και ζήτησε από τόν διευθυντή του κ. Παπα-
μύσκο και άπαιτήσε να του παραδοθί ένα
συστημένο γράμμα κάποιου πολιτικού του
φίλου.
Βλέπετε στο θαυμάσιο αυτό Βασίλειο έχουν
κ' οι Ειρηνοδίκες τούς πολιτικούς τους φίλους,
αφού κ' ειρηνοδίκες και άλλοι δημόσιοι υπάλ-
ληλοι τίποτ' άλλο δέν είναι παρά πράκτορες
πολιτικοί και μπράβει της Κυβερνήσεως.
Ο κ. Παπαμύσκοσ άρνήθηκε να κάμη τὰ
κέφια του περιέργου αυτού Καττ, ο έποιος έ-
ξαγρώθηκεν άμέσως, τόν έβρισε, τόν φοβέρισε,
και την άλλη μέρα τόν άντάμωσε κάτω από
την Δημαρχία και αφού τόν χτύπησε με την
μαγκούρα του, τόν έπολιόρησε στενωτάτα με
τούς μπράβους του μέσα στο Δημαρχείο, που
κατέφυγε ο δυστυχισμένος υπάλληλος.
Δέν υπάρχει καμιά άμφιβολία πως ο κ.
Θεοτόκης θα ένθουσιαστή με την διαγωγή του
πράκτορά του και αν δέν μπορεί να τόν κάνη
άμέσως Αρεοπαγίτη, θα του στείλη όμως τόν
Μεγαλόσταυρο «δια τας προς παγίωσιν της
τάξεως και άνύψωσιν του δικαστικού γοήτρου
ύπηρεσίας του»
ΚΙ Ο ΣΟΥΡΗΣ
Όπως και κάθε άλλος άνθρωπος με κάποια αξία, δέν
μπορεί παρά ναχη τόν Σωσία του. Δυστυχώς και ο

άγνωστες στρατές σε τούτον τόν τόπο, χωρίς να ιδούμε
ψυχή, κουρασμένοι από τούς κόπους του ταξιδιού μας.
Για καλή μας τύχη εύρήκαμε την πόρτα τουτουνού του
καστελιού σου και πλακτιού σου, κ' έρριχτήκαμε στην
τιμημένη φιλοξενία της Έντιμότητάς σου, παρακαλώντας
για άνάπαψη και για φραγοπίτι, πράγμα που ποτέ κανείς
δέν έχει άρνηθί στους φτωχούς πλάνητες Γιαμαβοίσι, πόσο
περισσότερο ούδ' έσύ θάρνηθης, που είσαι τέτοιος μέγας
αφέντης. «Βέβαια θα λάβης τή φιλοξενία μας», άπολο-
γήθη ο Σχιούτεν Δόξι με μεγάλη φωνή, αβέβαια θα λά-
βετε τή φιλοξενία που καθένας σας άξίζει, τή φιλοξενία
που δίνω καθενού άντρός, γυναικός, ή πνιδιού που έπά-
τησε τες πόρτες μου από τόν καιρό που είνε χτισμένες.»
Κ' έχοντας στο νου του να διασκεδάση με τούς άτυχους
καλογέρους πριν τούς προσθέση στον κατάλογο από τὰ θύ-
ματά του, έφώναζε να έτοιμαστή ένα συμπόσιο, και, ό,τι
καλήτερο έμπορούσε να δώσει, τό κατέλι, να προσφερθί
στος ξένους που έπιθυμούσε να τιμήση τρώγοντας και
πίνοντας μαζί τους. Οι ψεύτικοι καλόγεροι, αφού έβγαλαν
από τόν πλάτη τὰ δέματά τους και τ'άβηλαν σε τρόπο που
εύκολα να τὰ φτάνουν, εκάθησαν για ν' απολάψουν τό φρ-
γητό που τούς έπρόσφερεν ο δράκοντας. Πρώτα πρώτα έ-
καμε να φέρουν ένα φαγητό που τό άνάγγειλε σαν τό κα-
λήτερο άπ' ό,τι εύρισκόταν στον τόπο και που του πολυά-
ρεσε και του ίδιου. Και να σου, αφού έξεσκεπάστη τό πιάτο
και ηκε ένα ανθρώπινο ποδάρι, αίματερό και άποτρόπαιο.

Μά ούτε ο Ράικος, ούδ' οι άκολουθοί του δέν έδειξαν σύ-
χαση ή φόβο, και ο δράκος, που καρτερούσε να γελάτη με
τόν τρόμο τους, έμεινε στατικός βλέποντας τούς παπάδες
που έκαναν πως έτρωγαν μ' όρεξη τή μερίδα τους από τό
συχαντερό ποδάρι. «Έλάτε» έφώναζε ο γίγαντας «είστε
καλήτεροι άνθρωποι άπ' ό,τι σάς έφανταζόμουνα και όχι
τόσο άναγούλιάρηδες καθώς σάς έπερίμενα» θα πούμε άν-
τάμα.»
Και τό άποτρόπαιο συμπόσιο εξακολούθησε. Η δαιμο-
νική σπειρα όηρητούσε τό Σχιούτεν Δόξι και τούς μου-
σαφίρους του, και οι πολεμιστάδες δέν έδειχναν άπορία
ή φόβο, κ' έκαναν πως έτρωγαν και πως έπιναν. Στο τέ-
λο; ο Ράικος προσκυνώντας τό δράκο είπε.—«Ω αφέντη
οι ταπεινοί δούλοι και ξένοι άπόλαψαν ένα τραπέζι που
παρόμοιο δέν είδαν ποτέ πριν. Είμαστε πτωχοί και δέν
έχουμε τή δύναμη ν' άνταποδώσουμε τέτοιο πράμα» αλλά
γινώρίζουμε ένα μυστικό για τό φλογερό κρασί που τό κάνει
πιστό άληθινά άξιο για τούς μεγάλους αφεντάδες, και σε
παρακαλούμε να μας δώσης άδεια να δείξουμε την τέ-
χνη μας.»
Τίποτα στο κόσμο δέν άγαπούσε τόσο ο Σχιούτεν Δόξι
καθώς τό μεθύσι, κ' έφώναζε να φέρουν τό σακέ, τό Ίκ-
πωνικό κρασί από ρύζι. Κι' οι δαίμονες έσήκωσαν τάπο-
μεινάκια της τράπεζας κ' έφεραν τό κρασί, κι ο δράκος
άπόλυσε τὰ όγλάνια του· τότες δύο ωραιότατες σκλάβες
ήρθαν να τόν ύπηρετήσουν, δύο από τες πολλές άρχόντισσες

πούχε πιάτη στες ληστείες του. Οι πολεμιστάδες έκαμαν
τό κρασί φλογερό, χύνοντας μέσα τό δυνατό φαρμάκι που
τούς είχε δώσει τό Πνέμα του Σουμιγίσι και όταν ο
δράκος έδοκίμασε τό πιστό είπε πως ήτουν τό καλήτερο
άπ' όσα τούχαν προσφερθί.
Έτσι άρχισε ένα όργιο. Ο Σχιούτεν Δόξι και ή δαι-
μονική σπειρα έπιναν άφθονα και ξένοιαστα, ενώ ο
Ράικος και οι άντροφοί του έπροφυλάγγανταν κ' έμειναν
ξενέρωτοι και δέν έπιναν καθόλου από τό φαρμακωμένο
σακέ. Ο δράκος έδιόρισε κι' όλας να χορέψουν και αφού
ένας δαίμονας έδειξεν όλην την τέχνη του ο πολεμιστής
Σαδαμίγης έχόρεψε και κείνος ένα λαυπερό χορό που πολύ
έπαινεθη. Κι' όλα τούτα έγένονταν ενώ τό βότανο έδούλευε
και τώρα ο Σχιούτεν Δόξι ήτουν υπερβολικά πιωμένος
και οι ύπηρέτες του τόν έσήκωσαν και τόν έπήραν έξω.
Τότες οι πολεμιστάδες έγνοιαστήκαν για τούς έπιλοίκους
δαίμονες που και τούτοι στο ύστερο έμέθυσαν κ' έπεσαν
χάμου χωρίς δύναμει.
Οι ήρωες είχαν κάμη όλα τούτα γιατί δέν ήξεραν πό-
σες μαγικές γοητείες ήταν στο χέρι του δράκου και γιατί
είχαν άποφασίτη να μόν τόν αφήσουν να μεταχειριστή τες
τέχνες του και να εξακολουθήση έπειτα την έπιστήμη του
φονηά. Κ' έφάνέρωσαν ποιόι ήταν στες σκλαβωμένες άρ-
χόντισσες και άνοιξαν τὰ δέματα πουχαν φέρη μαζί τους,
και όπλαστήκαν τελειωτικώς.
Οι άρχόντισσες άκουσαν χαρούμενες που ήταν εκεί οι

κατημένος ο Σουρής σ' αυτό το ζήτημα στάθηκε πολύ άτυχος, αφού η μόρα του ταξεί για Σωσία του τον περιφρόνησε Κουρούπη.

Βράζει ο Σουρής τον «Ρωμίο», από πίσω του άμέσως ο Κουρούπης με το άηδέστατο «Ζλάπι» του. Τι Σουρής, τί Κουρούπης! Στίχους κι ο ένας, στίχους κι ο άλλος.

«Ας τάφηνουμε τάλλα, κι' ας φτάσουμε στον Άριστοφάνη. Μεταφράζει ο Σουρής τις «Νεφέλες» μαγκρίζει κι ο Κουρούπης ύστερ' από τρία τέσσαρα χρόνια τις «Εκκλησιαστικές». Πώς είπατε; Νά μή μετρηθώ με τον Σουρή και στον Άριστοφάνη, όπως μετρήθηκε μαζί του με τον «Ρωμίο»;

Κουρούπης ο άνθρ και τίποτε δεν έννοιει νάφηση άμαγάριστο. Και ο λέων των γλωσσικών θεμιών κοιμάται. Ίσως γιατί έχει λόγους προσωπικούς με τον Άριστοφάνη να τον αφήνει να μαγκρίζεται από τους διαφόρους Κουρούπηδες. Έπειτα μόν ξεχνάτε και άλλο, πως ο Κουρούπης ρελακμάζει πάντοτε τον Μιστριώτη και ο φροσύτης κ' αυτός λέων όταν ρελακμάζεται κάνει στραβά μάτια κι αφήνει τους λιθωνιστάδες του νάσελγάνουν σαν βερδύτσι Σατυροί.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ ΦΙΛΗΝΤΑ

Ο φιλήντης σε λίγο τυπώνει ολόκληρη τή γραμματική του ξετελειωμένη. Τή τι αξίζει το βιβλίο αυτό για τον γλωσσικό αγώνα μπορεί να τ' νοιώσει όποιος διαβάσει το πρώτο μέρος που τυπώθηκε εδώ και δυό χρόνια. Τώρα το μέρος εκείνο ξαναχυμένο, καθαρισμένο απ' τ' λάθη, πιά επιστημονικά καταλογισμένο και συμπληρωμένο, θά τυπωθεί μαζί με τ' άλλα δυό μέρη ξετελειωμένα και μ' έναν καινούριο πρόλογο επιστημονικό. Τώρα λοιπόν τίποτα δε ζητούμε απ' τους φίλους παρά να μ'ην παρμελήσουνε να γίνουνε όλοι συδρομητάδες. Όσοι λοιπόν έχετε κάποιο διάφορο για τή γλώσσά μας, είτε Ρωμίοι είτε Ρωμιόφιλοι ξένοι, πρέπει να πάρετε το βιβλίο που θάχει 25-30 τυπογραφικά φύλλα σαν τής βιβλιοθήκης του Μαρασλή και θά 'ναι με πολυτέλεια τυπωμένο. Η συδρομή είναι 5 δραχμές για τήν Ελλάδα, 20 γροσία για τήν Τουρκιά και 5 φράγκα χρ. για τ' εξωτερικό, π ρ ο π λ η ρ ω μ ή. Οι συδρομητάδες τής Ελλάδας στέλνουνε τήν αντίσηή τους στα γραφεία του Νουμά - τής Τουρκιάς στον κ. Φ. Φωτιάδη Γιατρό Ρερά-Gon/role agha-hamam 40 — του εξωτερικού σ' όποιον απ' τους δυό τοίς έρχεται καλύτερα.

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ
ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ
ΔΕΧΕΤΑΙ 3—5 Μ. Μ.

έλευτερωτάδες και οι ίδιες ώδήγησαν τους άντρειωμένους, διαβαίνοντας σιμά στους αποκοιμισμένους φύλακες, και τους έδειξαν τήν κάμαρη όπου ο δράκος έκκοιτόν αποκοιμισμένος.

«Αμα οι πάλληκαράδες έσμίωσαν στην πόρτα, είδαν πάλι μπροστά τους τον άσπρομάλλη γέροντα, τον προσάτην Ίσκιου του Σουμιγιόσι. «Σε χαιρετώ και πάλι Ράϊκο» είπε το Πινέμα. «ώς εδώ καλά έπραξες και σου δίνω τήν εύχή μου. Τώρα πιά να τελειώσης το έργο σου. Όμως πρέπει να ξέρεις; που ο Σχιούτεν Δόξι, έχει στο σώμα μαγική δύναμη και είναι γιομάτος φαρμάκι καθώς το φεϊδι. Όταν θάνε θανατερά πληγωμένος θά μείνη άκόμη ζωντανός για λίγο, με μπόρση και με κακία, φαρμακρός για όποιον λαθώση. Για τούτο λάβε και τ' τρίτο δώρο, ένα μαγεμένο σκοινί' δέτε τον με δαύτο ενώ κοιμάται και θάνε άνυπεράσπιστος.»

Ο Ίάικος ύπάκουσε στο Πινέμα κ' έπηρε το μαγεμένο σκοινί και με τους συντρόφους του έμπηκε στην κάμαρη του δράκου. Και τότε είδαν τ' έρας κοιτάμενο, αποκοιμισμένο, άψύχικο. Ήτουν μεγάλος, μαλλισρός γίγαντας, πολύ μεγαλύτερος απ' ότι έφαινόταν έξυπνος, δοντάτος, κερατοφόρος, και τρομερός όλος κόκκινος σαν ή σιτιά, με διαδούλο κεφάλι. Γύρω τουν ήταν καμπόσες ώραιες κυρίες, εύγενικές σκλάβες. Έκείνες είδαν με χαρά τόν έρχομό των πολεμιστάδων που ήταν όπλισμένοι με τήν πανοπλία τους με τ' άπλόχερα σπαθιά τους βαρειά σαν βο-

ΨΥΧΑΡΗ

ΖΩΗ ΚΙ ΑΓΑΠΗ ΣΤΗ ΜΟΝΑΧΕΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΠΟΣ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΥ ΡΟΜΠΙΝΣΩΝΑ

— «Όσο θέλεις. Μά πρέπει τότες ο νάφτης να νύχτα μονάχα να δουλέψη.»

Σιγάχτηκε ή Μυριέλλα.

— «Τή νύχτα; Γιατί άφτό;»

«Μά δε βλέπεις; που κ'άντεβει κ'ή άνοιξη να σιγή; Ήάχουμε γλήγορα καινοκίρι, και το καρφαλάκι που δεν είναι για τέτοια κ'άψα.»

— «Τή νύχτα, έγω ροδούμαι...»

Κι άλήθεια, ροδούτανε περισσότερο ύσαι; τή σκοτάδι από το Γιάννη τον ίδιο.

— «Έλα τώρα, και δεν είπαμε πως θά περπατάμε σαν τους σπακούς. Το φεγγάρι εδώ είναι δεφτερός ήλιος. Θά προσμένουμε τή φεγγαρογιομωσιά. Τί λές, άφέντισσα;»

Η άφέντισσα δεν έλεγε τίποτα. Μά τής έστρεψε πολύ. Σά γ'όμως το φεγγάρι, τής έστρεψε κ'όμω περισσότερο.

— «Ας δοκιμασούμε, λεί.»

Ο Γιάννης χαμογέλασε. Το χαμόγελό του όμοιο, το είδανε τ' άγένητα του μονάχα. Ήξερε πως ή δοκιμασία ούτε ώρα δε θά βασταύσε, και μέλιστα πως ή Μυριέλλα δεν καταλάβαινε άκόμη τή μεγαλύτερη δυσκολία του ταξιδιού, που μήτε τ'άλλωσες να τής τήν π' από τ'ώρα.

— «Όρίστε, λεί, σούφερα πίτνδες και παπούτσι, όχι απ' άφτό δ'α που πλέκεις τ'ό λόγο σου με φύλλα και με λουλούδια. Δεν κάνουμε. Σκότωσα δυό κατσίνες' σου τ'άρτεϊζα με τ'ο πετσι τους. Είναι γερά σαν τ'ο σίδερο.»

Τί γερά και ξεγερά; Κομματιαζόνταν τ'ο κοριτσι. Τ'ά βράχια τής τ'ράπαγαν ως και τ'ο κ'ατσιόπετσο. Τ'ά γόνάτ'α τής σπασμένα.

— «Κακοτοπιά! — τής κάνει ήσυχη ο Γιάννης.

— «Δε γυρίζουμε πίσω;»

— «Κακοτοπιά και να γυρίσουμε.»

— «Ας μείνουμε λοιπόν εδώ!»

Κοίταζε τ'ά φύλλα 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107 και 108.

— «Και να μείνουμε πάρα κακοτοπία.»

— «Τότες τί θά γίνουμε;»

— «Μά νά, έγω λείω, άφέντισσα, να πλαγκώσης με τ'ο κέρι σου, άπάνω στο μαλακό τ'ο δέρμα, που θά σου στρώσω πρώτα χ'άμω. Βλέπεις; Από κατσίνια κι άφτό, από τρεις κατσίνια μέλιστα. Κουκουλωμένος. Τότες έγω σε σ'ακώνω στο χέρι μου, χωρίς να σ' άγγίξω, και για δυό ώρες σε παγκάω. Θά φτάσουμε τ'ά ζήμερώματα.»

Τόν κοιτάζε ή Μυριέλλα. Ντραπίμα για τ'ο ρόδο της, για τήν κ'αλοσύνη του, για τήν καρδιά του.

— «Και να ξέρης πως αν πάσω, δηλαδή αν τύχη και με φέρης σε άνάγκη να κ'ατρακουλίσω, θά σκοτωθώ, γιατί έτσι τ'ο θέλω.»

Τ'ά μάτια του, με πάνα, τ'έραγαν τ'ά ματια της τρυφερά.

— «Μη φοβάσαι, και κάλλια π'όταναι έγω.»

Το ή λυπήθηκε. Άμέσως βίχτηκε χ'άμω κι άγγάλια άγγαλια, σαν ή μόννα τ'ο παιδί, τήν π'έρα στην άγκαλιά του.

Στ'ά χέρι τ'ά δ'ονάτ'α που τή βασταύσαν, ή Μυριέλλα έννοιωθε πως άκουμπούσε τ'ο κορμί της σε σταύμα πιό σίγουρο, πιό γερό, πιό άσπαστο κι από τ'ο βράχο. Π'οτέ της, τήν άκουσοδούλα της έκει κ'άτω, δε χ'άρηκε τέτοια ήσυχάδα.

Όλοστρόγγυλο φεγγάρι έλουζε με τ'ο φως του τ'ά βουνά, τ'α θάλασσα και τόν ουρανό. Στ'η Μασατιέρα, όπως και στη Σάντα Κλέρα, σ'ά δεν έχει φεγγαρία, φαίνεται άπάνω μονάχα ή συνκατερά εκείνη, που έννομάζεται ο Σταβρός τής Μεσηδρίας, γιατί έχει σταβρομόρη. Άλλο άστέρι δε βλέπεις, και γ'όρω γ'όρω στο Σταβρό, πισόμαθρο χ'άος. Με τ'ο χ'άος άφτό, με τήν άδικη όλοβαθη τοπωσία, τ'όμαζε ή Μυριέλλα στή μοναξιά της. Τώρα χουσαρί ο ουρανό, ή θάλασσα πλημμυρισμένη από άχτίδες μαλακαπένιες, τ'ά βραχούδινα σαν τ'ά διακάντια. Γυάλιζαν οι κορφές τους, γυάλιζε στα πλάγια και στα παραπλάγια τους κ'άπου ως και τ'ο σκοτάδι, σ'ά μισοβρεμένο, σ'ά μισοξ'αθωμένο από τήν άντι-

λίμη και κορτερά τ'άν ζουράφια.

Έχοντας στον νου τους τή συμβουλή του Στοιχειού ο Ράϊκος και οι σύντροφοί του έδσαν αρχικά με τ'ά σκοινιά τ'ο δράκο από τ'ες κολώνες τής κάμαρας. Κ' έπειτα ο Ράϊκος με μία μεγάλη σπαθιά έπηρε τ'ο τρομερό κεφάλι. Τότες έσάνηκαν άληθινά τ'ά λόγια του Ίσκιου του Σουμιγιόσι, γιατί τ'ο μεγάλο κεφάλι ετινάχτη στην άγέρα τ'ρίζοντας τ'ά δόντια και ξερνώντας οίμα, κ' ήρθε κ' έπεσε πάνω στο κεφάλι του Ράϊκου χώνοντας τ'ά δόντια στην περικεφαλαία, κ' έκαμε για μία στιγμή να γονατίση ο ήρωας. Άγκαλά όμως και τ'ά δόντια έτ'ρύπησαν τ'ο σκληρό άτσάλι τής περικεφαλαίας, ο μαγεμένος σκούφος άπόμεινε έβλαβος και έτσι τ'ο δώρο του Στοιχειού εγλύτωσε τ'ο Ράϊκο. Άφού κ'όλας τ'ο κεφάλι ήτουν κομμένο, ολόκληρο τ'ο πελώριο κορφίρι, έστριφογύρισε κ' έσπαρτάρη στασχιζόντας όλα τ'ά σκοινιά παραχτός από τ'ο μαγεμένο, που τούς είχε δώση τ'ο Πινέμα. Αυτό έδύσταζε και άμέτως οι σπαθίροι έρριχτήκαν πάνω στο κορμί και τ'όκοψαν κομμάτια με τ'ά κορτερά σπαθιά τους ενώ οι δύσταυες κυρίες έκ'οίταζαν περιτρομες τή φοβερή σκηνή. Έτσι έφονεύτη ο Σχιούτεν Δόξι, και τ'ο κορμί του τεμαχισμένο δεν έμπορούσε πιά να βλάψη.

Όμως οι φοβεροί βρόντοι του καλέματος έξυπνησαν τους δαίμονες που έρριχτήκαν σούβρου μούρδου πάνω στο Ράϊκο και στους σπαθίρους του. Μά ο Ράϊκος έρριξε π'έρα τή χαλασμένη περικεφαλαία, όχι και τ'ο μαγεμένο

σκούφι, κ' έπλήγωσε τόν καπετάνιο, άμα που έφανερώθη, καταφέρνοντας μία τρανή σπαθιά που του χ'ώρισε στη μέση τ'ο κεφάλι ως τ'ο πηγούνι. Και οι σύντροφοί του έπαίξαν κι αυτοί τ'ες σπάθες τους πολεμώντας τους δαίμονες. Ο Βατανάβε ν'ο Τσούνας, ο πρώτος σπαθίρος του Ράϊκου και ο πλιό αγαπημένος του, που χ'ρόνια όπισω τόν είχε βοηθήσει, στο φόνο του δαιμόνου Σπίδερ, έκοψε στη μέση ένα άσχημότατο δαίμονα χωρίζοντας τον σε δυό στη ζώση, ενώ ο Σουϊετάκι και ο Σαδαμίχι ο χορευτής, ο καθένας έκκότωσε ένα δαίμονα με τρομερό χτύπημα που πέφτοντας άκόμωσα του λαιμου και του ώμου έχ'ώριζε τ'ο κορμί πατώκορφα. Και οι άλλοι με παρόμοιες τεχνικές σπαθιές έρριξαν κ'άπου τους δαίμονες που τούς αντιμετώπιζαν. Και ο τ'ράκος έγενόταν με λυσσιασμένη μάνητα, ή μισή δωδεκάδα πολεμιστάδες δεν είχαν τή θέση τους και έκ'ότωναν τούς δαίμονες καθώς έμπαίναν στη μαλλιά, ως που ύστερα από μεγάλον αγώνα και πολλές λιθωματιές έξολόθρευαν όλη τή σωματοφυλακή.

Έπειτα οι ήρωες άναζήτησαν τ'ες φυλακές όπου ο δράκος έφυλάκωνε τούς σκλαβωμένους, και άφού πολλήώρα έγύρψαν έκ'ατάρθαν σ' ένα φοβερώτατον τόπον όπου όλόγυρα ήταν σπηλιές και όπου ή γ'ής ήταν στρωμένη καύκαλα και κοκχάλες. Αυτόυ εύρηκαν δυό δαίμονες που έφύλαγαν, τους δυό ύστερους, μεγαλύτερους και τρομερώτερους από τούς άλλους' αυτούς τους έπικταν ζωντανούς και τούς έδσαν καλά με σκοπό να τούς βάλουν όδηγούς για τ'ες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΘ'

Η μοναξιά της αγάπης.

φεγγαριά. Κι από πικνού, από τόν κάμπο, από τὰ δέντρα, τὰ βουμάνια, τὰ λουλούδια, τὰ χόρτα, τὸ χῶμα, κι από τῆς θαλάσσης τὴν κομύρα κι από τὶς τεκτονικές τοῦ βουνού, ἀνέβαινε ὡς ἐκεῖ ἀπάνω, στὸν Κεντροβούνκο, μὲ μονοδικιά, μὲ μαγεφτικιά μυρουδιά, πού λες κι συνεργῶτε ἡ Δημιουργία ὄλη, γιὰ νὰ τὴν κάμη πὺ τέλεια κ' τὴν ἐραυτεμένη.

Νάρκωμένη τῆ μυρουδιά, ἡ Μυριέλλα σὰ νὰ ξεγνοῦσε πὺς εἶταν τὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Γιάννη. Σώπαινε τὸ Νησί πέρα πέρα κ' εἶχε τόση νάρκη ὡς κ' ἡ σάπασα, πού μόλις ἄκουγε τόπο τόπο τὸ ἀνάλαφρο βήμα τοῦ Γιάννη, βαδίζαμένου ξεβαρῶ καὶ πιδέξια στὰ βράχια τοῦ τάχα πημένω. Τὸ γλυκὶ τὸ χτύπημα τοῦ ποδαριού τοῦ εἶτανε σὰ μουσικὴ στάφτι τῆς, σὰ χὰδι πού τὴ κανούριζε. Σήκωνε πού καὶ πού τὰ μάτια τῆς πρὸς τὸν ὄρανό. Τώρα τὴ μάγεβε νὰ τὸν κοιτάξῃ. Τὸ στόμα τῆς κλειστὸ λέξη δὲν εἶχε δύναμη νὰ πῇ. Ἄξαφνα σφαίριζε τὰ ματάκια τῆς. Ἀποκοιμήθηκε τὸ παιδοῦλι.

Βαδίζε βαδίζε ὁ Γιάννης στὰ βουνά. Τὸ καημένο τὸ ζῶο, πού ξανάγεινε ἄνθρωπος, βνωμονοῦσε τὴ Μυριέλλα γιὰ τὸ θάνα. Βαδίζε βαδίζε ὁ Γιάννης καὶ στὴ βαδισιὰ τοῦ μὲ ἀλάλητη ἰσχυρή, ἔσκυφε κάποτε τὸ πρόσωπό του καὶ θεωροῦσε τὸν ὄπνο τῆς Μυριέλλας τὸν ἀπλό.

Ἄνοιξε τὰ ματάκια τῆς. Τὸν εἶδε. Χαμογέλασε. Τῆς φάνηκε μισὸ νόστιμο, μισὸ ἀστεῖο, τέτοιος γίγαντας νὰ προσέχη τόσο προφῶρ ἕνα γυναικοῦδι.

Ἄπλωσε τὰ χεράκια τῆς. Τοῦ χὰδεψε λιγάκι τὰ γένεια καὶ τὰ μαλλιά.

— «Βίσαυ καλὸς εἶσαι.»

Κ' ἔλειψε πάλι τὰ ματάκια.

Φεγγαρι τοῦρανοῦ, ἐσὺ μονάχο εἶδες τὴ χαρὰ του. Μὰ δὲν μπόρεσε νὰ διῆς μὴν ἄλλη μεγαλύτερη ἀκόμα, γιὰ τὴ φτάσανε μὲ τὰ χαράματα.

Ἡ Μυριέλλα κοιμοῦνταν ἀκόμη. Ὁ Γιάννης δὲν ἔλεγε τίποτις. Ἀπὸ τοῦ χαιδιού ἐκείνου τὴ στιγμή, φοβότανε ὡς καὶ νὰ συλλογᾶται, μὴν τύχη καὶ τοῦ ταραξῆ ἕνας λογισμὸς τὴν ἀπέραντη γλύκα τῆς καρδιᾶς του.

Ἄναγκάστηκε ἄνωγ νὰ τὴν ζυγνήσῃ

— «Ἀφέντισσα, γιὰ λίγη ὥρα καὶ φερμένοι.»

— «Στάσου! Στάσου. Κ' ἔτοιμη δὲν εἶμαι. Ποτέ μου δὲν κοιμήθηκα τόσο καλά. Πρέπει νὰ σ' ἀνταμείψω. Σκύψε, σφαίριζε τὰ μάτια, νὰ σοῦ δώσω κ' ἕναν μπάτσο, γλυκὸ.»

Ἐσκυψε ὁ Γιάννης πρὸς τὴ Μυριέλλα. Καὶ μισὸ παιδιδικάρικα, μισὸ τρυφερά, τοῦ λαφροφίλησε τὰ ματόκλαδα.

φυλακὲς πού ἔμεναν ἀλλοῦ ἀγνώριστες.

Ὅμως τώρα πολλὲς ἀπὸ τὲς σκλαβωμένες ἀργόντισσες, ἰδόντες πού καὶ οἱ ὕστεροι δαίμονες ἦταν πιασμένοι καὶ δὲν ἐδύνονταν πλιά νὰ δλαῖσουν, ἐπρόβαλαν κ' ὠδήγησαν οἱ ἴδιες τοὺς ἀντρεπωμένους στὰ σπήλαια, πού ἦταν τόποι δεινοὶ γιομαῖτοι σωροῦ ἀνθρώπινα κορμιά καὶ στρωμένοι μὲ κόκκαλα. Οἱ σπαθαροὶ ἦταν κρουσμένοι ἀπ' ὅτι ἔβλεπαν κ' ἦταν ἀνυπόμονοι νὰ γύρουν πίσω γιὰ νὰ θανατώσουν τοὺς δύο δαίμονες πού δὲν ἔπρεπε νὰ ζήσουν οὐδὲ στιγμή πλιά ἀφοῦ εἶχαν ἀνακατωθῆ σὲ τέτοια κρέματα. Ἀφοῦ λοιπὸν κάθε τόπος εἶχε ἀναζητηθῆ κ' ἀφοῦ ὄλοι οἱ ἄνθρωχοι φυλακωμένοι εἶχαν ἐλευτερωθῆ, ἦρθαν κ' ἔκοψαν τὰ κεφάλια τῶν δύο δαιμονων.

Τέτοιο ἐστάθη τὸ τέλος τοῦ δράκου καὶ τῆς συμμορίας του. Ὁ Ράικος καὶ τὰ παλληκάρια του ἐπῆραν μαζῆ τους τὸ κεφάλι τοῦ Σχιούτην Δόξ: καὶ τὰ κεφάλια τῶν ἀρχηγῶν τῆς δαιμονικῆς σπειρας κ' ἐγύρισαν θριαμβευτικὰ στὴν Ἀυτοκρατορικὴ χώρα φέρνοντας μαζῆ τους καὶ τὲς ἀργόντισσες πούχαν γλυτώσει. Καὶ παντοῦ στοὺς βουνίσσιους δρόμους, ὅπου τὰ πατήματα εἶνε δύσκολα καὶ κίνδυνος, τὸ Πνεῦμα τοῦ Σουμιγίσι τοὺς εἶδεινε τὴ στράτα, περνώντας τους ἀπὸ τὰ καλύτερα μονοπάτια.

Χρεῖα δὲν εἶνε νὰ γένῃ λόγος γιὰ τὴν εὐγνωμοσύνη τοῦ ἀυτοκράτορα καὶ γιὰ τὲς ἀντιμοιῆς πού ἐπώρεψε ἀπάνου στο Ράικο καὶ στοὺς συντρόφους του. Τὸ ἱστορισμένο γε-

Ἡ μέρα μὲ τὰ ξαθά τῆς τὰ μαλλιά χρῦσωνε τὴν Ἀνατολὴ τοῦ Νησιού, ὅταν κατέθηκε ἡ Μυριέλλα στὰ κατατόπια τοῦ Γιάννη. Ὅλα τῆς φανῆκαν ἀμέσως σὰ νάχανε ἄλλη ὄψη ἐδῶ. Δὲν καταλάβαινε πιά οὔτε τὸ φόβο τῆς νάρη. Ὅχι μονάχα γιὰ τὴν μπιστεβότανε τὸ φίλο τῆς, μὰ γιὰ τὴν λημέρια τοῦ μοιάζανε σωστὴ πολιτεία.

Θάμαζε ἡ Μυριέλλα ὅ,τι ἔβλεπε. Ἡ σπηλιὰ τοῦ Γιάννη βρισκούνταν, ὅπως εἶπαμε, στὰ πόδια ἐνὸς βουνού τῆς ἀνατολικῆς σειρας, κοντὰ στὸν Κεντροβούνκο. Πρῶτα ὁ Γιάννης πλάγιαζε στὴ σπηλιὰ του ἔπειτα, τὴν παραίτησε, ἐξὸν ὅταν ἔβρεχε, γιὰ τὴν ἔστρωννε πολὺ καλῆτερα μπρῶ: τὴ σπηλιὰ του τὴν ἴδια, πού εἶχε καὶ δέντρα ἐκεῖ, κ' ἔτσι κοιμοῦνταν περὶφρημα, πάνω στὰ βειλουδένια τὸ χόρτο, μέσα στὴν πράσινη, φυλλόπλαστη κάμερή του εἶτανε κάμερη ἀληθινή, ἐπειδὴ κ' οἱ δεντροκορφές, σμιγμένες καὶ κλαδοπλεγμένες, εἶτανε σὰ σκέπασμα τοῦ σπιτιού.

Κόπαινε πῆγαινε νὰ πῆσῃ στὸ παραπλήσιο τὸ βουμανάκι. Καθῶς εἶχε κομῆ μὲ τὰ δέντρα τῆς σπηλιᾶς του, ἔτσι ἔκαμε πράσινη κάμερα καὶ στὴν καταμεσιὰ τοῦ βουμανιού, κόβοντας, κλαδέβοντας, σπάνοντας, ἢ καὶ φυτεύοντας. Ἐννοεῖται, ὁ κηρὸς δὲν τοῦ ἔλειψε τόσα χρόνια στὴ Μασσατιέρα, νὰ βολεφτῆ ὅσο μπόρεσε καλῆτερα καὶ νὰ τὰ συγυρίσῃ ὄλα.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ βουμανιού, δηλαδὴ κατεβαίνοντας βορειοανατολικά πρὸς τὴν θάλασσα, εἶχε παλιε κορφοῦλες δεντροφυρμένες καὶ μεγαλυλίθωδα πρᾶσινα καὶ λουλουδιασμένα. Ἐαπλωνόντανε τὰ λιθάρια ὡς κατὶ βουναράκια, ἀψηλούτσικα ἄνω καὶ φαρδουλὰ πού ἐκρυβαν τὴ θάλασσα σὲ κείνο τὸ μέρος. Ἀλήθεια πού καὶ νὰ μὴν τὴν κρύβανε, μόλις θὰ τὴν ἔβλεπε ὁ Γιάννης, γιὰ τὴν ἀπὸ τὴ σπηλιὰ του ὡς τὰ βουναράκια, καὶ φυσικὰ περισσότερο ἀκόμη ὡς τὰ κρυφιαλὰ πέρα, εἶχε κάμποση τοπωσιὰ, καὶ μάλιστα τοπωσιὰ μὲ πλατάνια δῶθε κείθε. Γιὰ νὰ διῆς θάλασσα, ἔπρεπε νὰ πᾶς ἴσα μὲ τὴν κορφοῦλα, πού εἶτανε ἀνάμερα καὶ σὲ κάποιο διάστημα, σὺν ἔρχουσιν ἀπὸ τὴ σπηλιὰ τοῦ Γιάννη. Ἐπρεπε νὰ περάσῃ καὶ τὸ ποτάμι, πού ἔσκυφε σὲ δύο λαγκαδιές τὸ λιθάδι, καὶ πού τρέχοντας πίσω ἀπὸ τὴν κορφοῦλα, τὴ γυρίζε κ' ἔρρεγε ἡσυχα στὸν κάμπο.

Τὰ ζῶα, δηλαδὴ τὰ σκυλιὰ, εἶτανε μαζωμένα στὸ λιθάδι, δῶθε τοῦ ποταμοῦ, τὰ περισσότερα μάλιστα στὰ γύρο τῆς σπηλιὰ τοῦ Γιάννη, λείφτερα ὄλη τους

τρέχαμενα, πηδάμενα καὶ παιζόμενα, γιὰ τὸς εἶδιε ἡ συντροφιά τοῦ ἀθρώπου δὲν ξέρω ποιά πρωτόνοιστη γιὰ τὰ ἴδια ζυπνάδα καὶ ζωή. Στὸ βουνὸ τῆς σπηλιᾶς, πότε πὺ ἀπάνω, πότε πὺ κάτω, ἔβοσκν οἱ κατσίκες. Μερικὲς εἶχανε συνηθίσει: στὸ πρόχωμα πού στέγαζε τὴ σπηλιὰ ἡ κατσικὰ ἡ ἀγαπημένη πλάγιαζε μέσα. Ἐννοεῖται, κατέβηκαν ὄλες τους συγὰ στὸ λιθάδι, ὅπως ἔφερε ἡ τὸ γούστο τῆς καθεμιάς ἡ πάλι ἡ φίλια πού εἶχε μὲ τὰ σκυλιὰ, κ' ἴσα ἴσα τὴν ὥρα πού φάνηκε ἡ Μυριέλλα στὸ λιθάδι, ἕνα σκυλάκι, τὸ σκυλάκι πού ὁ Γιάννης τῆς εἶχε πᾶι στὴν ἀμμοδουλά, ἔπαιζε μ' ἕνα γίδι, μ' ἕνα μικρὸ γιδόπουλο, καὶ δὲν ἔμοιαζε ἀκόμα νάτανε εἰ δὺς τους πολὺ προχωρημένοι στὴ γνωριμιά, γιὰ τὴν ζύγωνε τὸ σκυλάκι, νὰ διῆ, μύριζε, πῆγαινε πίσω, ἔρχουσιν μπροστὰ, στεκότανε, μὰ τὸ γίδι κατέβαζε τόπος τὸ κεφαλάκι του, τὸ κουνοῦσε, μὰ διο, ἀντιμετώπιζε τὸν περίεργο, δὲν τὸν πείραζε ὅμως. Ἐφῆγε τὸ σκυλάκι, ὅσπου νὰ γυρίσῃ, νὰ ξαναχορῆσῃ τὰ ἴδια, κ' ἔτσι μὲ τὸ Γιάννη τώρα καὶ μὲ τὴ Μυριέλλα, ἡ ἐραυτὴ ὄλη τῆς Μασσατιέρας γίνονταν ἕνα χωριό.

Ἀφοῦ εἶδει ὁ Γιάννης περστικὰ τῆς Μυριέλλας τὸ ἀνοιχτοπῆρτι τῆς σπηλιᾶς του, διαθήκε μαζῆ τῆς, μ' ἕνα κάποιο ὄφρος σιπασιάρικα, σὰ νὰ φύλαγε πιά κἄνα μεγάλο μυστικὸ, καὶ τὴν ὠδήγησε πρὸς τὸ ποτάμι πέραθε. Εἶχε ρίξει καὶ γιοφύρι, δηλαδὴ πελεκημένους δεντροκορμῶ. Πᾶσῃ μὲ τὸ ποδὶ τῆς τάλαιφρῶ, καὶ στὴ μέση, γύρισε τὸ προσωπάκι τῆς, νὰ τοῦ πῇ τάχατες πῶς δὲν πέφτει. Ἐπαιζαν κ' ἀρτοῖ σὺν τὸ σκυλάκι μὲ τὸ γίδι. Ὁ Γιάννης ὅμως μπῆκε στὴ νερό, ἤρθε πλάγι τῆς, ἀν πῆσῃ νὰ τὴ βαστάξῃ, κ' ἔβγαλαν οἱ πλάτες τοῦ μονάχα ἔξω ἀπὸ τὴν ἀπανωσιὰ τοῦ νεροῦ.

Μόσκειμα ὁ φίλος. Μὰ τί πείραζε; Στεγνώνεις γλήγορα στὴ Μασσατιέρα, κ' ἀφοῦ δὲν ἔπαθε τίποτις τὸ κορίτσι, τί ἄλλο γύρεβε ὁ Γιάννης; Βιαζότανε κιάλας νὰ τῆς δεῖξῃ τὰ περίφρημα τὰ θάματα, πού τῆς ἔταξε.

Τὰ εἶδε.

Βορνομεριάς πῆσθε ἀπὸ τὴν κορφοῦλα καὶ στὰ πόδια τῆς, γιὰ νὰ εἶναι πὺ δροσιὰ, ὁ Γιάννης εἶχε προφτάξει σωστὸ φρούριο. Ἐφερε, τί θάφρετε; τὴν πρῶμη ἀλάκαρη τοῦ καραβιοῦ, κ' ὄχι διόλου γιάλο γιάλο, καθῶς ἔλεγε τῆς Μυριέλλας, παρὰ σοφιστικὴ κατὶ πολλὴ περίεργο, σὺν ἄλιος νάφτης πού εἶτανε.

Ἔβηκε στάμπαι ἀδεια βαρέλια, πού τὰ εἶχανε γιὰ νερό στὸ ταξίδι, τᾶδεσε μὲ σκονιά, τᾶκαμε ζῶνη γύρο στὴν καρῆνα, φέρτωσε τὴν πίσω μεριὰ μὲ πέτρες, γιὰ νὰ σκονοτεκῆ ἡ σπασμένη ἄκη σὺν πλώρη, ἔβαλε παννὶ, καὶ μὲ τὸ τιμόνι, δὸς του γύρισε τὰ κροτῆρη τὸ βορειανό, κ' ἤρθε γιὰ μὲ μὲρα στὴν ἀνατολικὴ τὴν ἀκρογιαλιά. Δηλαδὴ, κατῶρθεσε κείνο πού δὲν κατῶρθεσε ὁ καημένος, ὁ καραβιοῦρης, ὁ πατέρας τῆς Μυριέλλας.

Μὰ τὸ πὺ δύσκολο εἶτανε, μὰ κ' ἔφταξε, νὰ τὰ νεδῶσῃ ὡς ἐκεῖ ἀπάνω πού ἔδλεπες τώρα στὴ στεριά! Τὶ νὰ στοχαστῇ πάλι; ὡς τόσο, εἶχε δὲν εἶχε τὸ στοχάστηκε κ' ἀφτί. Τὰ βαρέλια τᾶκαμε ὀδες γύρο στὴν καρῆνα, γιὰ νὰ μὴν πέφτῃ, νὰ μὲ γέρνῃ ἔξω τὰ σκυλιὰ, τὶς κατσίκες, ὅπως μπόρεσε. Μὰ τὸ περισσότερο τράβηξε ὁ ἴδιος κ' ἀφτίς τὰ οἰκονόμησε ὄλα. Ἄμὲ, σὰ δὲ γίνης θεριὸ στὴ δύναμη, τί νὰ κάθεται καὶ γιὰ τὴν νὰ πολεμᾶς χρόνια στὴν ἐρμιά; Κι ἀφοῦ ἔφερε, μὲ τὰ σιδερικὰ πού βῆκε στὸ καράβι, μὲ τὸ ἕνα μὲ τᾶλλο, τὸ σκᾶρσε, τὸ θεμελίωσε, τᾶσαξε, τὸ συγύρισε βῆκε κάμερα παλάτι.

Δηλαδὴ, πῶς δὲ σφάνταζε λιγάκι κωμικὰ τὸ παλάτι ἀφτί, δὲ θὰ τὸ ποῦμε. Πῶς θέλεις ἀλλιῶς μὲ ἀναποδογυρισμένη τὴν καρῆνα, μισὴ καρῆνα μάλιστα; ὁ Γιάννης ἄφησε κιάλας στὴν καρῆνα κατὶ θαλασσόχορτα πούχανε κολλήσει, κατὶ μούχλες μουντοπρασινώμαδες, στὰ πλάγια ἔβαλε καὶ φύκια, φύκια μεγάλα ὅπως βγάξει ἐκεῖ κάτω ἡ θάλασσα, φύκια πὺ πλατιὰ

ρόγραφο διηγείται μίαν θριαμβευτικὴν δεξιῶση καὶ περιγράφει μὲ λεπτομέρεια ὄλες τὲς τιμὲς. Ὁ ἀντρεπωμένος Ράικος ἔζησε ὡς πού ἐγέσασε πολὺ, καὶ ἀπέθανε ἡσυχα τιμημένος ἀπ' ὄλη τὴ Ἰαπωνία. Ἡ ἀληθινὴ ἐποχὴ τοῦ θανάτου του εἶνε τὸ ἔτος 1021 καὶ ὁ φόνος τοῦ Σχιούτην Δόξ φαίνεται νὰ ἔχτελέστηκε τὸ 947. Εἶνε μορσῶ, πραγματικὰ ὁ δράκος νὰ μὴν ἦτον ἄλλο παρὰ ἕνας ἀρχηλοστῆς τολμηρὸς καὶ σκληρὸς, καὶ ἡ ἱστορία νάλαβε τὸ ὑπερφυσικὸ πλοῦμισμα περνώντας ἀπὸ στόμα σὲ στόμα.

Βῆκε σὲ βιβλίον

ΤΟΥ ΛΟΓΓΟΥ ΔΑΦΝΗΣ ΚΑΙ ΧΛΟΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΗΛΙΑ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝ

Πουλιέται χαρτοδεμένο 2 δραχμῆς, (Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ Φ. Χρ. 2) στὸ γραφεῖο τοῦ «Νουμά» καὶ στὸ Βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἐστίας».